

Con Đường Trước Mặt

VÂN PHỐ HOÀNG ĐỐNG

Tôi mượn tựa đề cuốn sách The Road Ahead của William Henry Gates 3, Chủ tịch kiêm Tổng Giám đốc hãng Microsoft để viết về những ý tưởng liên can đến vấn đề hưu trí.

Bill Gates là người giàu nhất thế giới. Điều đó ai cũng biết. Còn Bill Gates có sung sướng không? Không ai ngoại trừ chính ông ta và bà vợ mới có thể trả lời câu hỏi ấy. Tuy nhiên, có điều chắc chắn đúng là Bill Gates đang gánh chịu một sức ép kinh khủng gây ra bởi những cạnh tranh từ mọi phía; bởi trách nhiệm phải giữ gìn sản nghiệp và tên tuổi của mình. Có dấu hiệu là Bill Gates, tuy mới 40 tuổi, đã thấy thâm mệt. Cuốn The Road Ahead, tuy nói về tương lai của khoa truyền thông điện tử và những vấn đề liên hệ, là một dấu hiệu. Khi Bill Gates trình bày cho mọi người thấy “Con đường trước mặt,” Bill Gates muốn nhắn nhủ: Tôi làm xong nhiệm vụ hướng dẫn vạch đường, còn việc thực hiện là của các bạn. Bill Gates muốn phủi tay. Một dấu hiệu khác là khi Bill Gates tuyên bố sẽ cung 95% sản nghiệp cho phước thiện vì ông ta không muốn cho đứa con đầu lòng sẽ được hạ sinh vào tháng 5/96 được thừa hưởng quá nhiều ân huệ chỉ tổ gây tinh thần ý lại làm mất ý chí phấn đấu mà thôi. Bill Gates có đủ mọi thứ, thứ gì cũng “top of

the line”. Đến lúc Bill Gates muốn dành toàn thời giờ cho gia đình và cho những suy tư nặng phần triết lý. Đó là lẽ tất nhiên.

Đời người là một dàn trại của những đoạn đường: có đoạn đường được nuôi nấng, có đoạn phải “kéo cày để trả nợ đời”, có lúc cần nghỉ ngơi để được nhấp chén rượu “nhàn” mà suy tư về số kiếp nhân sinh, để được tự do thực hiện những hoài bão mà cuộc mưu sinh không cho phép thi hành ở những đoạn đời trước. Con người ví như một cái máy, chạy lâu phải mòn phải hư. Cho nên vấn đề đặt ra là làm sao cho cuộc đời diễn tiến theo một thứ lối tự nhiên, quân bình và phù hợp với sức khỏe. Đừng đòn tất cả cho nước rút, cũng đừng bứt quá sớm để không còn hơi sức đạt tới mức “đến”. Dù cho có hết lòng tin tưởng ở số mạng, mỗi cá nhân phải tự hoạch định cho đời mình một kế hoạch để dựa vào đó mà ăn ở, mà cư xử với đời.

Thượng đế đã ban cho mỗi người “\$100” từ khi lọt lòng mẹ. Tùy theo cách tiêu xài, sự sướng cực của cuộc đời sẽ được định đoạt. Hạnh phúc là một điều phù du, chợt đến rồi chợt đi. Cho nên khi cảm nhận được hạnh phúc là tận hưởng liên, đừng chần chừ vì như Xuân Diệu đã viết:

*Chính hôm nay gió dại tới trên đồi
Cây không hẹn để ngày mai sẽ mát...*

Hạnh phúc không to lớn mà chỉ nhỏ thỏi: một cơn gió thoảng, một tia nắng ấm, một tiếng hát ngọt ngào, một khuôn mặt gợi nhớ, một ý tứ tế nhị, một giây phút thánh thơi v.v...

Thể xác và tinh thần là hai mặt của cuộc đời. Cả hai phải nhịp nhàng phát triển. Già thì phải yếu. Đó là lẽ dĩ nhiên, nhưng tránh được bệnh càng nhiều càng tốt. Không kể yếu tố di truyền, chính chúng ta làm chủ sức khỏe của mình. Một thể xác khỏe mạnh, một tinh thần lạc quan yêu đời là hai yếu tố tạo nên cái mà người Mỹ gọi là Quality of Life (Giá trị của cuộc đời). Có nhiều người vì một lý do này hay một lý do khác đã có một lối tập luyện hành hạ thân xác đến độ cực đoan. Để làm chi vậy? Khi còn thanh xuân tráng kiện không thấy chi tai hại, nhưng đến khi tuổi cao vào thời “về chiều”, giá phải trả của những cố gắng ngông cuồng, như chúng ta thấy, rất là đắt.

Có một điều nữa định đoạt “Giá trị của đời người”. Chúng ta phải biết đặt trọng tâm vào hai vấn đề sức khỏe và tiền tài một cách thích đáng tùy theo từng giai đoạn. Cố nhiên, lúc về già chúng ta phải chuyển trọng tâm vào vấn đề sức khỏe. Nói như thế không có nghĩa là chỉ lúc ấy chúng ta mới quan tâm đến sức khỏe. Còn nhu tiền

Thơ

XUÂN VĂN DIỄM KIỀU

*Xuân đến gieo vui khắp mọi nhà
Nhạc thiều trỗi dậy khúc hoan ca
Bên thềm xúng xính đào đom nụ
Trước ngõ ung dung cúc trổ hoa
Rượu ngọt mềm môi vừa ý trẻ
Trà thơm ấm giọng được lòng già
Chúa Xuân nay phỏng bao nhiêu tuổi?
Xem vẫn diễm kiều vẫn thoát tha.*

THU NGA

tài, vật chất, chúng là những thứ tuy là phụ nhưng quan trọng. Quan trọng thật đấy, nhưng không nên thổi phồng thành tham lam để bị ám ảnh, nô lệ mà sinh ra mù quáng khổ đau khi bị mất mát hay không được toại nguyện.

Vậy chứ trong những giai đoạn của cuộc đời, giai đoạn nào quan trọng hơn giai đoạn gai đoạn nào? Chúng quan trọng như nhau vì chúng chính là cuộc đời. Trên phương diện thực tế, cuộc đời được phân chia làm hai giai đoạn: giai đoạn hoạt động và giai đoạn nghỉ ngơi. Chúng ta phải làm sao cho hai giai đoạn ấy được phối hợp quân bình để đạt được cứu cánh hạnh phúc dù ở bất cứ giai đoạn nào. Không một giai đoạn nào được hy sinh cho giai đoạn nào.

Như ai cũng đã biết, tuổi hưu trí luật định ở Mỹ là 68. Tuổi thọ trung bình là 75. Vậy khoảng thời gian 9, 10 năm được dành cho giai đoạn nghỉ ngơi. Trong thời gian này, 3/4 ở tình trạng tốt, phần còn lại “getting too old”. Ngoại trừ những người vụng tính hay vì những lý do cưỡng bách, không ai dại gì về hưu trễ. Muốn được thế, phải biết hoạch định. Tôi muốn nói đến kế hoạch hưu trí (retirement planning). Mục tiêu của chúng ta là đạt đến một mức lợi tức hưu trí vào khoảng 75%-85% của số lương cao nhất lúc còn làm việc. Một khi đã đặt ra mục tiêu, vấn đề còn lại là quyết tâm thực hiện mục tiêu ấy một cách thong dong phù hợp với hoàn cảnh cá nhân mà thôi. Kể ra thì cũng giản dị thôi. Vậy xin hãy bình thản, lạc quan, và điều độ (cả ẩm thực và làm tình).

※ **Tình bạn khó giữ được lâu dài nếu không tha thứ nhau những lỗi nhỏ nhặt.** (*La Bruyère*)

※ **Thời gian gia tăng tình bạn và làm suy giảm tình yêu.** (*La Bruyère*)

※ **Sung sướng thay cho ai tìm được một người bạn đúng với nghĩa của nó.** (*Menandre*)

※ **Tình bạn bè: một tâm hồn trong hai thể xác, một thể xác trong hai tâm hồn.**

※ **Một người sống một người chết mới biết tình nhau, một kẻ nghèo một kẻ giàu thì mới rõ thái độ nhau, một người hèn một người sang mới rõ tình nghĩa.** (*Hán Thu*)

※ **Có ba điều không giấu được ai: Nghèo Ho và Yêu.** (*Phương Ngôn Đức*)